

Pymouth, Pa. 25 Spalnio.

Nėra beveik tos sanvaitės, kad neprarytų mūsų prieszai kokią auką o vis per judosystę—įsždavimą. Senei buvo pakeltas klausimas tokius judosius bausti, bet tasai baudimas likosi tiktai laikraszcziūse iki sziolei ir rodos neįvyks niekad. Dabar atėjo zinia isz Lietuvos kad netolymais Naumieszcio (Suvalkų gub.) per įsždavimą papūlė į žandarų nagus Jūzas Kancle-
ris, kurio žandarai jau jieszk-
jo nū kelių metų. Raszo, kad pernesztojai per rubežių kny-
gų tarp savęs susivaidyjo už kas zin ką, ir vienas nuvaryda-
mas piktumą pranesze žanda-
rams, kur buvo nuneszės kny-
gas, kur nulėkė žandarai atra-
dę knygas ir jieszkomą auką.

Taigi kaip matote broliai, kankintinių už lietuvystę skai-
tlius vis didinasi o tūmi turi
didintis ir mūsų atjautimas
bei aukos jų suszelpimui. Au-
kų suszelpimui kankintinių
yra per maža ir dėlto atsiszau-
kiame į Jus mieli broliai ir
Draugystės, idant isztiestumė-
te savo deszinę ir ant tų bro-
lių, kurie platindami szviesą
tarp mūsų brolių tėvynėje
tampa aukomis sziaurės dvi-
galvio erelio. Persistatykime
save į vietą aukos žandarų, o
tada atsiras pas mus kitokis
jausmas.

Mūsų kuningėliai iki sziolei
dar nepasirodė su aukomis
kankintiniams. Daug jie pa-
gelbėtu paragindami savo pa-
rapijonus prie suszelpimo sto-
dami patys pirmose eilėse au-
kautojų. „Susivienijimas“ vi-
sai užsimirszo kankintinius.

Aukos parodai

Politiszkas Kliubas D. L. K.
Algerdo, Wilkes-Barre, \$5—
B. Mimat, Thorp, Wis. -25
Buvo \$514,48
Labu \$519,73
J. J. Pauksztis.

Isz Lietuvos.

Virbalis. (Vilkaviszchio pav. Suvalkų gub.) Pernai vasarą Virbalio žemskių star-
sza Kemeraitis, ubagaudamas
po valsčių, ir nuvažiavęs į
Lauckainio kaimą (Kibartų
val.) pas ukininką Jūzą Kurą
prasžė, idant prikrautų jo ark-
liui vežimą dobilų ant žiemos;
tas žmogus nedaug dobilų tu-
rėdamas atsisakė. Žemskiui
tas labai nepatiko ir neilgai
trukus, kitąkart atsilankė jau
drauge su szaltysziūm jieszkot
neva szaudyklės. Szaudyklės
nerado, bet rado porą senų ka-
lendorių, iszsineszė ir pristatė
virszininkui. Jūzas Kuras
buvo szauktas ant tyrinėjimo
į Vilkaviszkiį ir už pusės metų
po tyrinėjimui parėjo nuspre-
ndimas atsėdėt 9 paras vals-
ciaus rasztinycziuje.

Žemskis Kemeraitis dabar
perkeltas į Visztytį. Visztye-
cziai, saugokitės to vanago ir
szunelio, kad ir jus ne įkštų!

— Priesz Žolinę subatoj
Lauckaimio kaime tapo prili-
pinti atsiszaukimai „*Broliai*
ir Sesers“ ant glūsių, szale
kelio, ant tilto ir kitur, kur
tik galėjo prilipt, ir ragino
visus nepasidūt maskoliams.
Nedėlioį žmonės, eidami į ba-
nyczią daugelis jų skaitė.
Neiszmanėliai kitas popieras
nulupinėjo, bet liko dar ir
maskoliams darbo. Panedė-
lyje atvyko maskolpalaikiai,
ale darbas ejo labai pamaži
(matyt klijus smagiai lipo),
nulupt negalėjo, turėjo krap-
sztyt su peiliais, su kaltais ir
tt.; kur buvo maži medeliai,
tai tūs visai nupjovė ir prisi-
dėję vežimą visokių strampų
iszvažiavo sau. Ar neverta
butų pasiskusti vyresniems už
sudarkymą medžių, nės val-
dzia liepia medzius sodyt sza-
limis kelio.

Liudvinavas. (Kalvarijos pav.) Seinų vyskupas, atlan-
kydamas Liudvinavo parapi-

ją, per pamokslą barė žmones
už skaitymą lietuviszkų kny-
gų priesz tikėjimiszkos įtalpos
ir rodyjo pirmiaus pasiklausti
vietinio klebono, ar verta skai-
tyti. Bet vyskupas pamirszo
pasakyti apie tai, ar galima
užtikėti tokiūse dalykūse mus
klebonui. Jug mes parapijo-
nys gana gerai zinome, koks
yra prieszas lietuvių mus kle-
bonas. Gana butų parodyti
jam nors vieną lietuviszką
knygutę, idant jau kitą dieną
užpultų ant parodžiusio visa
gauja žandarų. Ak kankini-
mas kalėjime ir iszsiuntimas
į Maskoliją ukininko Akelio
tai vis darbas mus klebono
drauge su kitais iszgamais.
Kaip džiaugėsi mus klebonas
isz barbariszzkų darbų žandaro
Vonsiackio! Barbariszkas kan-
kinimas lietuvių kalėjimūse ir
paskui iszsiuntimas į Maskoli-
ją teipo—gi atneszė ne mažai
džiaugsmo mus traicei iszga-
mų: Klebonui, Aleksai ir
Kriszcziunui. Ant galo rei-
kia pasakyti, kad klebonas
kalbina žmones nesimelsti ant
lietuviszkų maldaknygių, dėl-
to, kad tos yra uždraustos mas-
kolių valdžios. Per pamokslą
jis mokina: „Kas neklauso ka-
raliaus, tas neklauso nei Die-
vo“. Toks apsiėjimas klebo-
no aiskiai parodo jo dvasią.

Tokiu budu vyskupas mums
patiems rodyja pasidūti į ran-
kas žandarų tarno.

Jug ir pacziam vyskupui
parapijonys dave suprasti apie
pasielgimus mus klebono, ke-
lis kart praszydami dūti jiems
kitą kleboną.

Tegul—gi žino mus vysku-
pas, koks yra jo apielinkėje
klebonas ir nenūda mums dau-
giaus tokių rodų, kurios mus
veda tiesiok į kalinį už tėvų
kalbą ir tikėjimą. *Kaimietis.*

Pakūnis. (Senapilės pav.)
Czionai turin praneszti „Uko“,
skaitytojams apie pasekmes
kratų, padarytų pereitūse
metūse pas krautuvės savi-
ninką A. Bajoraitį ir pas vi-

karijų kun. J. Szmulksztį. Pas
pirmutinį, kaip jau buvo ra-
szyta, buvo rasta apscziai lie-
tuviszkų maldaknygių, o pas
antrą vien lietuviszškai raszyti
pamokslai, kuriūs peržiurėję
žandarai netrukus atgal su-
grąžino.

25 Liepos parėjo A. Bajo-
raicziui isztarmė: atsėdėti tris
mėnesius Kalvarijos kalėjime
ir vienus metus iszeiti ant „po-
selenijos“ į kitą valsčių ir bu-
ti po priežiura policijos.

Kun. J. Szmulkszcziui kar-
tu parejo zinia apie iszvalnyji-
mą jo nū bausmės pagal malo-
nę (po milosti.) Nikalojaus
II. Bet sztai 1 Rugsėjo kun.
Szmulksztis gauna antrą zinią,
kad jis iki 8 Rugsėjo pasirink-
tu sau vietą ant dviejų metų
Maskolijos gubernijose.

Apie kun. J. Szmulksztį
drasiai galima sakyti, jūg jis
geras buvo kuningas, nenuil-
stantis niekad pildyme savo
dvasiszko prideryszczų, my-
lėtojas savo prigimtos lietu-
viszko kalbos. Nors per ju-
doszius „denuncijantus“ pa-
siliko iszdūtu į nagus despoto
ir tik keturis metus buvo Pa-
kūnyje, tacziaus jis daug darė
gero ir paliko apie savę gerą
atmintį. 7 d. Rugsėjo skait-
lingas buris parapijonų su pil-
noms akims aszarų, su szirdin-
gu gailescziū susirinko atsi-
sveikt su savo dvasiszku tėvu.
Mergaitės subėgo su pundais
zolynų ir barstė kelią su tais
zolynais. Tokiu budu iszly-
dėjom mes savo mylimą tėvą,
kuris teipgi apsipylė aszaro-
mys palikdamas savo tėvynę
ir mylimus tėvynainius. Ku-
nigas Sz. apsirinko sau vietą
Odesoje, prie pat jūdujų ma-
rių.

Vaziūk su Dievu, mus geras
tėve, o mes apie tavę turėsim
kūgeriausią atmintį. Mus kun.
Bukota prie szito atsisveikini-
mo nē akių nerodė. Nesenei
tapo padarytas parapijos su-
sirinkimas, ant kurio sutarta
siųst praszytą pas carą, idant

jis išvalnytų kun. Sz. Susirinko žmonės net iš kitų parapijų ir pasiraszusių ant praszygo buvo suvirsz trys szimtai. Kaip nusidūs toliau nepamirszių praneszt „U-ko“ skaitytojams. *S. Padangių.*

Pilviszkiai. (Senapilės pav.) 16 d. Rugsėjo vėlszaukė Baltusių piemenį ant „sledstvos“, apie kurį jau kartą buvo raszyta „Uk-ke“. Mat, atsitikus kratai pas Baltusį, tasai piemenukas apie tai nuraszė savo broliui, tarnaujančiam kariumenėje; pas anągi zandarai padarė kratą ir rado minėtąjį laiszką, kame buvo raszyta, jūg pas Baltusį buvo krata, krėsti atvažiavo net vienūlika zandarų. Teipo-gi buvo parasyta, jūg nū Tilezių iki pat Pilviszkių buvo prilipinėta prie glūsnių atsiszaukimai. Užtaitai-gi prokuroras ir klausinėjo to piemenuko apie tai: „To kodėl tu raszei tu gromatų? To kam tu davei zinot, kad Baltusis aresztavotas? To kam tu raszei, kad no Tilezius iki Pilviszkius buvo tų popierų?“ Piemenukas atsakė: „kad brolis praszo atleisti naujienų—tai dėlto rasziau“. „O kodėl pasivėlinai ateiti ant „sledstvos“? toliaus klausė prokuroras. „Kad reikėjo kiaulės ganyti, ir pakol nepriganiau, tai negalėjau eiti“, drąsiai atsakė piemenukas. „Nu, to pasiraszyk“, pagalios tarė prokuroras. „Nesiraszysiu, nės nežinau, kas parasyta“, atsakė piemenukas, ir nesiraszė. Tai-gi matote, jau nės mūsų piemens nebijo ir neklauso maskoliszkių prokurorų: mat, jie augszcziaus stato ganyką kiaulių, nekaip prokuroro „sledstvą“, nės pirma kiaulės prigane, o paskui iszpildė valią prokuroro, per ką ir pasivėlino. *V-kietis.*

Pilviszkiai. Pasirodžius atsiszaukimams 2 dieną Sekminių—neproszali bus paminėti apie

Pilviszkių vaitą Barniszki, kuris pamatęs prilipintą atsiszaukimą ant tilto bajiero netoli savo namų, tūjaus su dideliu karscziu nulupo jį ir nusiuntė į Senapilę pas zandarų virszininką; o kaip anūs metūs pasirodė atsiszaukimai, tai tiesiog sakė, jūg tai Baltusis lipina, teip ir szimet ant jo spējo; gal ir tas jo liezuvis daug prisidėjo prie kitų judoszių?

E. Draugas.

(Iš „Ukininko“.)

Politiszkos ziniuos.

Amerika. Nugabenus daugiaus kareivių į Pilipinus prasidėjo tankesni užpūlimai ant pilipinieczyų, kad greicziaus užbaigti suteikimą pilipiniečiams laisvės, viską isznaikinant. Washingtono valdžios buvo užmanę pradėti karę gale Lapkriczio mėn., bet gen. Otis ją pradėjo jau dabar ir amerikoniai isz antro, treczio ir ketvirto karto vėl užima miestelius ir vietas, kurias turėjo apleisti dėl stokos kariaunos. Dabar užimtose vietose palieka po porą desėtkų kareivių, kiti-gi traukia tolyn.

Nedaugeliui amerikony esant Iloilo, pilipiniečiai buvo paketine tajj užpulti, pagauti amerikonus arba iszmuszt. Dėlto mierio sutraukė 12,000 pilipinieczyų ant salos Panay ir amerikoniai isz baimės turėjo siųsti laivynę ir žemės kariauną sudrutinimui savo pajiegy, net apleisdami kitur užimtas vietas.

Keletą kartų pilipiniečiams amerikonus prigavus, dabar jau nesiseka ir amerikoniai neįsileidžia ant jokių tarybų. Nežine ant kiek tos ziniuos teisingos, buk pilipinieczyų gen. Pio del Pilar pasisiulęs Otisui už \$50,000 sergėti Manilą nū pilipinieczyų užpūlių, už \$250,000 pardūdąs amerikonom savo karėivus o už \$500,000 atgabenti netik Aguinaldą bet ir visą ministeriją amerikonom.

Czionais matomai pilipiniečiai norėjo amerikonus prigauti, paimti piningus, Manilą ir Otisą su arcivyskupu sugauti. Nėr abejonės kad pilipiniečiai pasidūs amerikonomams prizadėdami kariauti priesz savūsius ir tokiu budu įsigriebę į vidurį amerikony sutartame laike iszpjaus jūs, kaip tai buvo Maniloje sutarta, nors nenusisekė.

Pilipiniečiai užmuszė 10 ispaniszkių kareivių, kurie pas jūs buvo už apicierus, kurie buvo sutarę pardūti amerikonomams 12 kanūlių. Susimuszimų mažų buvo kasdien ir amerikony szia sanvaitę tapo užmuszta į 50, o suzeista arti 200. Tai-gi kartu paimant nūkritis nemenkas. Pagal amerikony pasigyrimus, pilipinieczyų daugiaus esą užmusztų bei sugautų.

Aguinaldo buvo vėl atsiuntęs pasiuntinius dėl sutarimo paleisti amerikonus bei ispanus mainais ant pilipinieczyų, ką Otisas atmetė atsakydamas, kad pilipiniečiai priesz jį kareiviszkaip nepasielgia ir jų reikalavimai esą be jokios tvarkos. Pilipinų Junta isz Hongkong rengia pasiuntinius į Washingtoną tikėdamasi ką nors iszderėti, bet vargu jūs laisvės mylėtojai ir platintojai priims.

Artinantes prezidento rinkimams, McKinley norėdamas liktis vėl iszrinktu, važinėja po didesnius miestus laikydamas prakalbas ir nurodydams kiek jis gero yra padaręs, kaip ru-bezius Amerikos paplatinęs, dėl daugelio žmonių laisvę suteikęs. Ar jam kiek tas gelbės, pasirodys per rinkimus. Paskui prezidentą vaziūja antiimperialistų organizatoriai ir naikina prezidento paliktą įtekme.

Pietinė Amerika. Venezuelai gen. Castro su iszkilme įtraukė į miestą Caracas, kur susitiko jį senoji valdžia, apart

prezidento Anđrade, kuris su 800 savo szalininkų pabėgo į La Ganyra. Laikraszcziai buvo praneszė, kad prezidentas Andrade atsisakė nū savo urėdo, matydamas nepergalesintis savo prieszininko, vienok tas yra netiesa. Dabar senasis prezidentas vėl organizūs savo szalininkus ir kels karę prieszais Castro.

Respublikai Colombijos vėl pakilo maisztai ir valdžia renka savo pajiegas priesz maisztininkus, kurie paėmė miestus Cundinamarca ir Lima.

Pietinė Aprika. Tarp Anglijos ir Transvaalios bei Oranijos respublikų buvo keletas smarkių muszių su sunkiais nūkricziais ant abiejų pusių. Apie zinių teisingumą tiek galima tvirtinti, kaip ir Amerikos isz Pilipinų, kadan-gi telegrafai yra po Anglijos užveizda ir toji pasidaro sau reikalingas žines. Teip muszyje pas Mafeking anglai nustumę burus (transvaalieczyus) atgal ir 300 suzeidę, kas pasirodė netiesa. Muszyje pas Glencoe žuvo 32 angliszki apicierai bei tiek kareivių o 153 suzeisti tapo. Kiek burų žuvo nėra tikrų zinių. Anglijos ziniuos padūda ant 600—800, bet anglai jų rado Dundee kalnūse tik 60. Burai pasitraukė atgal, kuriūs nusivijo 260 raitelių kurių laike 48 valandų nei vienas nesugrįžo. Burai bus jūs nuvilioję į kalnus ir sugavę arba užmuszė. Pas Elands-laagte buvo teip-gi smarkus muszis kur žuvo 247 anglų. Apie burų nūkritį nėra zinių visai, tiktai buk sugavę suzeistų gen. Kok, Piet Joubert ir vieną vokiszką apicierą. Miestas Vryburg pasidavė gerūju burams, nes neturėjo pajiegy gintis. Gyventojai iszėjo pasitikti burus skaitliuje 600, kurie įėję į miestą nėi jokios iszkados nepadarė. Ant paszaukimo majoro kad gintis, tik 6 atsirado norinti gintis,

bet per mažai esant 6 neiszdri-
so pradėti karės, dėlko majo-
ras nusiszoovs. Miestas Kim-
berley isz tolo yra burų apgul-
tas ir nieks negal įeiti nei isz-
eiti ir per 8 dienas apgulimo
didei esąs sumažėjęs maistas.
Gyventojai pasitaisė szulinius,
nes burai taikosi vandens įtai-
sas supustyti. Majoras parei-
kalavo pagelbos, nes neiszlai-
kys apgulimo.

Rytinėse Indijose, Azijoi,
Chidvin distrikte, pakilę
maisztai, kur sužeidę 4 anglisz
kus apicierus. Platesnių žinių
apie tai nėra.

Dalis darbu.

Spring Valley, Ill. Pagal
paliepimą centraliszų virszin-
inkų susivienijimo kalnaka-
sių sustraikavo 2000 kalnaka-
sių kasyklose Spring Valley
Coal Co. dėlto, kad kasyklų
užveizda atsisakę nū rinkimo
mokeiczių į kalnakasių susvie-
nyjimā iszmokant algas.

St. Paul, Minn. Czionais
sustraikavo visi molderiai (for-
mų taisytojai) reikalaudami
pakėlimo algos sziose geležies
liejinycziose: Minnesota Malle-
able Iron Co., St Paul Found-
ry ir Hoist & Derrick Co.

Chicago, Ill. Praėjusę san-
vaitę sudegę pabirkas W. C.
Ritchie Paper Box Co., 7 augsz-
tų augszčio prie Green str.,
kuriame dar buvo visi darbi-
ninkai, daugiausiai merginos.
Darbininkai visi iszbėgo, o su-
peritendentas McMaster liko
liepsnose. Iszkada pasidarė
ant \$175,000; 200 darbininkų
neteko darbo.

Lingo, Mo. Straikas viet-
nių kalnakasių pasibaigė ant
naudos darbininkų ir visi su-
grįžo prie darbo.

Beaver, Pa. Pittsburg'o
kapitalistai sutvėrė draugystę
po vardu Pittsburg Iron &
Steel Co. ir pradėjo statyti di-
delę geležies liejinyczią, kur
gaus daugelis darbininkų
darbą.

Cumberland, Md. Ameri-
can Tin Plate Co., kuri nū ilgo
laiko nedirbo, neužilgo pradės
dirbti.

Lowell, Mass. Darbai czio-
nais eina vidutinei, bet randa-
si gana žmonių ir be darbo.
Iszdirbimai czionais yra tiktai
medega rubams isz vilnų bei
medvilnės, kur verpia ir au-
dzia, kame dirba beveik ir visi
lietuviai czionais gyvenanti.

Nashua, N. H. Czion dar-
bai sziumi kartu eina gerai.
Lietuviai dirba verpinycziose
ir prie audimų vilnionių bei
medvilninių iszdarbių, kur ant
sanvaitės uždirba nū \$7,50 iki
\$12,00. Kurpiei (sziaucziai)
mokanti geresnius darbus už-
dirba nū \$9,00 iki \$16,00 per
sanvaitę.

Lawrence, Mass. Darbai
eina gerai, dirba pilną laiką,
bet bedarbių ir netruksta. Jei-
gu norėtu koks lietuvis czio-
nais atkakti, tai tegul sakosi
tiktai lietuviu(lithuanian)esąs,
lenkų (polanders) į dvi darba-
vietes visai nepriima.

V. M. S.

Pittsburg, Pa. „Ohio Oil
Co.“ pakėlė savo darbininkams
algas valstijose Ohio ir India-
na. Užveizėtojams nū \$80 ant
\$90, o plumpūtojams nū \$55
ant \$60 ant mėnesio.

Peoria, Ill. „Peoria Glu-
cose Works“ sustojo dirbęs de-
lei sustraikavimo peczkurių
kurie reikalauja 8 valandų
darbo laiko ir \$2,00 algos ant
dienos. Per tai jie nori įvesti
tris skyrius darbo laike 24 va-
landų, kur vietoje dviejų dar-
bininkų, turėtu darbą trys.
Straikierių yra 800.

Chicago, Ill. Baltosios ble-
kės dirbtuvėse bene iszkils di-
delis straikas. 300 dirbtuvių
turės sustoti dirbę, kurių dar-
bininkai skaitliuje 25,000 su-
siorganizavę reikalauja pasza-
linimo nū darbo visų neunijo-
nistų, ko trustinė kompanija
nenori iszpildyti.

Shenandoah, Pa. Czionais

vienose kasyklose užsidegę ga-
zai ir 22 darbininkai tapo už-
griauti nū eksplozijos vienoje
vietoje, ir tiktai po keletai va-
landų pasisekė jū atkasti, ku-
rių tuli buvo baisiai sužeisti.

Nanticoke, Pa. Straikas
kalnakasių Susquehanna Coal
Co. tęsėsi tolyn. Daugelis
straikierių iszpardavojo savo
daiktus ir iszvažinėjo kitur
jieszkotis darbo. Kompanija
apgarsino, kad straikieriai
grįztu prie darbo ant senųjų
iszlygų, nes kiteip nepradėsen-
ti dirbti iki 1 Balandžio 1900
metų.

Cambridge, Ohio. Vietinė
gležies liejinyczia tapo uždary-
ta ant nepaskirto laiko.

Isz Skotijos.

Pas mumis tūmi tarpu ypa-
tingo nieko nėra. Dirba gerai
visoi Skotijoi; darbininkams
pakėlė algas; prascziausis dar-
bininkas gauna 3 szilingus (75
ct.) ant dienos. Pradėjus isz-
eiti „Vaidelytei“ daugumas
lietuvių pradėjo skaityti; teip-
gi ir aukos renkasi parodai lie-
tuviszkos literatūros Paryžiuje
bei paszalpai kankintinių.
Skotijos lietuviai parodai su-
dėjo 1 svarą 14 szilingų (\$8,50)
o paszalpai kankintinių 4 sva-
rus 14 szilingų (\$23,50). Sko-
tijos lietuviai budami arcziaus
prie tėvynės už amerikiecius,
rodosi labiaus atjauczia kan-
czias isztremtųjų brolių į Si-
beriją už platinimą lietuviszkų
rasztų. Daugelis czionykszczių
lietuvių nesupranta naudos pa-
rodos mūsų literatūros nei szel-
pimo kankintinių ir daug rei-
kia pasakoti kol vieną pertik-
rini.

Mislyju bus visiems žingei-
du kaip czionai elgiasi kapita-
listai su lietuviais ir kaip eina
straikai. Miestelyje Mossend
yra geležies liejinyczia, kur
dirba apie 100 lietuvių. Isz
tųjų yra apie 14 apsivedę ir
visi gyvena kompanijos namū-
se. Paprastai iki sziolei toje

liejinyczioje prastiems
darbininkams mokėjo ant die-
nos tiktai 2 szilingu ir 8 penus
(66 ct.), bet kad tapo visoi
Skotijoi pakeltos algos tai ir
czionais pakėlė ant 2 szil. 10
penų (70 ct.). Tai-gi czionais
mokėjo mažiausiai negu kitur
visur ir reikėjo straiko. Bet
kaip pakelti straiką neesant
jokiai draugystei nei unijai?
Anglai susiprato ir pradėjo
tverti uniją slapta, kad nedasi-
zinotu kompanija; neapsiėjo
be judoszių ir kompanija tū-
jaus viską dažinojo ir kas yra
vadovais, agitatoriais ir visus
atstatė nū darbo priimdama
lietuvius, ir apgarsino dar, kad
kas suras lietuvių ir atves prie
darbo, gaus 5 szilingus (\$1,25)
atlyginimo. Lietuviai szoko
jieszkoti lietuvių kad gauti 5
szilingus, bet ant nelaimės
ne daug surado. Tada kompa-
nija sztai ką padarė: iszleido
apgarsinimą subatoje, kad ant
vakaro susirinktu visi lietuviai
į vieną vietą nes dūsentis alaus.
Bet gerti Mossend'e neiszdrišo
kad negautu akmenų nū ang-
likų ir apie 70 lietuvių kom-
panija nusivežė į Hamilton'ą,
nupirko alaus net už 7 svarus
(\$35,00) ir apgarsino, kad nie-
kas nesiraszytu prie unijos,
nes visus pavarys nū darbo.
Lietuviai tą szventai ir pildo,
ir kitus grāšina nū unijos ku-
rie mėgina apie tai bent kalbą
užvesti. Tai kaip elgiasi kom-
panija su mūsų broliais ir kaip
kaip szitiejie nesusipranta.

Bellshill'e gyvena 11 szei-
mynų lietuvių ir visi dirba
anglių kasyklose ir uždirba
neblogiausiai; tiek tik nelai-
mė, kad pas lietuvius negal su-
szilti graszis. Ką per sanvaitę
uždirba, tai subatoi viską pra-
geria. Tuli neįstengė subatoi
viską pragerti, tai vienas gud-
resnis iszsimanė nedėlioį par-
davoti alų ir degtinę imdamas
dvigubą prekę ir tokiu budu
iszsusztindavo isz kiszenių liku-
sius nū subatvakario piningus.
Ant laimės kas ten apskundė

gudrūlį kad nedėlioje parda-
voja svaiginančius gėrymus ir
policija nabagai atėmė visą
degtinę ir alų; gudrūlio drau-
ge nearesztavojo, bet paskiaus
policijai atėjus, tasai jau buvo
už kelių kalnų. *Dagis.*

Londone, kaip padūda „Vai-
delytė“ 4 num. lietuviai pa-
statė ant savo ir atsiskyrė nū
lenkų, su kuriais per pusę bu-
vo sutarę užlaikyti bažnyčią
ir kun. Lechertą. — Lietuviai
buvo nusiuntę praszimą pas
vyskupą kad jiems sugrąžintu
kun. Bakanaucką, kurį Lech-
ertas buvo paszalinęs, ką ir
laimėjo. Lietuviai nutarė at-
siskirti nū lenkų ir kol įgys
lietuviską bažnyčią, naudosis
iš kitų katalikiszkų bažnyčių,
užlaikyti lietuvi kuningą ir iš-
rinko komitetą vedimui para-
pijos reikalų.

P. Banceviczia iš Manches-
ter atsisaukė į lietuvių ap-
linkui gyvenančius, kad mo-
kintu lietuviai savo vaikus lie-
tuviszškai ir kuriems truksta
knygų, dūda tekias dovanai
vaikams, o kurie mokės gerai
lietuviszškai skaityti, gale meto
gausę atsakanczias dovanas. —
Tas budas daugelyje vaikų
sukels norą mokintis lietu-
viszškai.

Londone lietuviai sutvėrė
draugystę „Vienybė Lietuv-
ninkų“ ir 7 Spalio turėjo ket-
virtinį susirinkimą su prakal-
boms apie reikalus draugystės,
parapijos, unijos, Lietuvos var-
gus ir darbininkų reikalus. —
Tai gi mūsų broliai Anglijai
teipgi pradės krutėti ir atsi-
busti.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Wilkes-Barre, Pa. Drau-
gystė D. L. K. Algerdo paau-
kavo \$5,00 parodai lietuvisz-
kos literatūros Paryžiuje, ką
prisiuncziamė J. J. Pauksz-
cziui. *Komitetas.*

Scranton, Pa. Visiems lie-
tuviams jau yra žinoma isz

„Vienybės“ bei „Lietuvos“,
kad Scrantono Lietuvos Sunų
blaivystės draugystė rengė tau-
tiszka balių ir leido laimai
laikrodėlį.

Balius buvo 12 dieną Spali-
nio, bova buvo labai puiki,
žmonių susirinko daug ir visi
graziaiai linksminosi. Jadyvga
Teleisziutė padeklamavojo ei-
les apie meilę tėvynės, teatra-
liszka kūpa padainavo „Tegy-
vūja mus tauta“ ir „Lietuvos
dievai.“

Laima nulėmė kad paskir-
tas laikrodėlis iszlaimėjimui
teko J. Kaminskui isz Scran-
tono po tikieto No. 533.

Prie teip linksmos bovos ne-
jutoms prabėgo laikas ir užsi-
baigė mūsų balius. Pasibai-
gus baliui susirinko komitetas
apskaitymui kasztų, kur ap-
mokėjus visus kasztus atliko
gryno pelno \$104,00 kuriūs
visus paskiriam tautiszkiems
reikalams. Parodai lietuvisz-
kos literatūros Paryžiuje \$68,
o paszalpai kankintinių \$36,00
kur viską prisiusime J. Pauk-
szcziui centr. kasieriui.

Kaip buvo garsinta jau laik-
raszcziūse, kad Adomas Szilin-
gis paszvēs dovanų žiedą tam,
kuris bus iszpardavęs daugiau-
siai tikiety. Ant tos dovanos
užsipelnė mūsų darbsztus drau-
gas JONAS APONAS, nes jisai
pardavė net 194 tikietus. Kiti
mūsų draugai teipgi pardavė
nemenkai, bet J. Aponas visus
pervirszyjo.

Sziūmi „Lietuvos Sunų
Draugystė“ isztariame szirdin-
giausę Aczių visiems broliams
lietuviams, kurie mūsų užma-
nymą rėmė pirkdami tikietus,
o labiausiai tiems, kurie isz to-
liaus yra prisiuntę pinigus
reikalaudami tikietų.

Pirmiausiai dėkavojam Jū-
zui Slitskui, Endriui Geleziui
ir Jūzui Alukoniui isz Bald-
vinsville, bei

Jurgiui Kupstui ir Antanui
Nalivaikai isz Gardner už di-
delį darbsztumą.

Teipgi dėkavojame Matijo-

sziui Bakevicziui, Jurgiui Zi-
mavicziui, Jonui Aponui, Kas-
tantui Žusinui, Aleksandrai
Bakunui, Antanui Paseckui ir
Jūzui Maziukaicziui, visiems
isz Scrantono, už pirkimą ti-
kietu po dolerį asabiszškai.

Ant galo dėkavojame vi-
siems, kurie nepasigailėjo pa-
aukauti tai daugiau, tai ma-
žiaus ant mūsų, užmirsztų iki
sziolei net; tautiszka reikalų
Szirdis džiaugiasi matant bro-
lių szirdis liepsnojant tėvy-
niszka meile.

Liet. Sunų Dr. Komitetas:

*A. Szilingis,
A. Grybas,
J. Aponas,
J. Gustaitis.*

Gilberton, Pa. Linksmu
yra matant brolius lietuviūs
darbūjantis apie savo tėvy-
niskus reikalus, o ypatingai
moteris ir jaunūmenę, kuri su
liepsnojanczia meile tėvynės
telkiasi į kūpas kad, suvienyto-
mis spēkomis darbūtisi laban
nuvargintos mūsų tautos. Szi-
toje pakalnėje lietuviai, o
ypacz jaunūmenė, atsižymėjo
su kėlimu pakilio (piknyko)
kurio pelnas buvo paskirtas
tautos labui, kaipo tai: suszel-
pimui mūsų brolių, kurie tapo
isztrempti isz tėvynės per
sziaurės despotiszka meszkiną
į bado apimtą szalį, kur viet-
niai gyventojai badu mirszta,
ir mūsų broliai turi lygiai ba-
dą kėsti už pasiszventimą ir
meilę tėvynės, už platinimą
apszvietos tarpe savo brolių.
Už tatau tokius szviesos platin-
tojus, kurie platindami tą
szviesą pakliuvo nelaimėn,
privalūmu yra kiekvieno lie-
tuvio suszelpti jūs, kad pridūti
jiems energijos, parodyti kad
mes jų kentėjimus atjauczia-
me. O aukų parodai mūsų
literatūros teipgi niekas ne-
privalo gailėtis, nes tai bus
pasigūdymas prieszais apszvie-
stą svieta kaip mus persekioja
caras už numylėjimą prigimtos
kalbos, kurią jis pasiryžo isz-

plėsztį mums per užgynimą
spaudos.

Spalinio 15 dieną buvo su-
szauktas senei geidaujamas su-
sirinkimas per p. T. Vilkaitį
ir kitus gerus tėvynainius dėl
sutvėrimo kūpos „Tėvynės
Mylėtoju Draugystės“ kas ir
pasisekė. Draugų prisirasze
13, kurie yra:

*T. Vilkaitis,
A. Ilgunas,
V. Daukszys,
V. Bigelis sen.,
Veronika Bigelienė,
V. Bigelis jaun.,
J. Savickas,
J. Kaminskas,
I. Zigmantas,
A. Leskauckas,
P. Paplauckas,
Ign. Dubauckas.*

Toliaus sudruteję ketame
įsikurti knygyną, kuris atnesz-
tų mūsų broliams naudą, ypa-
tingai uždegtų didesnę meilę
dėl mūsų nuvargintos tėvynės.

Antrą susirinkimą nutarė-
me suszaukti ant 22 Spalinio
dėlto pat mierio, užkviesdami
moteris ir merginas, kad ir
jos prisiraszytu prie „T. M.D.“

Ant. Ilgunas, sekr.

Nū redakcijos. Sziatą ko-
respondencija gavome utarnin-
ke 17 Spalinio po pietu, kada
laikrasztis jau buvo spaudoje
ir dėlto nepatilpo apgarsini-
mas susirinkimo 22 Spalinio.
Mes praszome siųsti visokius
apgarsinimus teip, kad gautu-
mėm panedėlyje vėliausiai.
Vėliaus atėje negal patilpti,
kadangi utarninke visados
spaudinasi laikrasztis.

Shenandoah, Pa. Nors vi-
si užgimėm aklais ir neprotin-
gais, tacziaus paskui pamatė-
me szviesą ir įgijome bei isz-
lavinome savo protą. Bet
szviesą ir protą įgijome tiktai
kelintas, o dauguma kaip už-
gimė aklais ir beprocziais, teip
ir likosi tokiais, nors sziandien
esti viduryje amžiaus jau.
Kad tas tiesa, rodo mums jų

gyvenimas. Kurie įgijo šviesą, išlavino savo protą, tie visai kitaip gyvena, rupinasi tarnauti žmonijai, kurios yra sanariais, rupinasi apie savo tėvynę ir tautą. Iš vienos pusės tų mus akluczių negalima kaltinti, kadangi sanlygos nedaleido jiems įgyti šviesą būnant dar tėvynėje, bet dabar nėra jiems išsisteisinimo atkakus czionais, kur gali lengvai įgyti šviesą ir pralavinti protą turint po ranką apsisvietimo įrankius. Niekur, man rodos, iš lietuviskų kolonijų nėra tiek daug akluczių kaip Shenandoah, apie ką sprendžiū tēmydamas ant kitų lietuviskų kolonijų pagal aukas parodai tai suszelpimui nukentusių už lietuystę. Asz tēmyjau vien ant Plymouth'o kolonijos, kuri šiūmi kartu tautos reikalams paaukavo per \$125,00. O kur mūsų Shenandorio lietuviai, kurių yra keleriopai daugiau? (Už tai jie stato puikią kleboniją. R.)

Czionais esti dauguma lietuvių nū Sierijų, kurie yra prirugę lenkiszko raugo ir neskaito gerųjų laikraszczių, jų kalba maiszytai lenkiszka, o poteriauja vien lenkiszka.

K. Rutkauckas.

Scranton, Pa. Spalnio 15 dieną buvo susirinkimas Lėlevelio Draugystės, kur buvo renkami nauji virszininkai: Prezidentu tapo iszrinktas Jonas Alenskas, rasztininku Pius Dubickas, kasierium Dr. J. Szliupas. Teipgi tapo nutarta, kad dėl norinczių prisiraszyti prie Lėlevelio Draugystės būtų numazintas prisiraszymas ant \$1,00 per nekuri laiką. Taigi šiūmi praneszu Scrantono lietuviams, kurie supranta szitos draugystės naudingumą, nepamirsztu pasinaudoti isz progos pigaus prisiraszyimo. Draugystės mieris yra pagelba ligoje ir mirus palaidojimas bei apieka likusių naszlaiczių ir rėmimas apszvie-

tos. Susirinkimai yra laikomi kas antrą nedėdienį po pirmam visiems žinomoje salėje.

P. Dubickas, sekr.

Philadelphia, Pa. Draugystė Sz. Jūzapo 25 Rugšėjo kėlė balių ant savo naudos. Žmonių buvo susirinkę labai daug ir visi gražiai linksmynosi. Ypatingai atsižymėjo draugystė „Lietuvos Dukterų“, kuri tautiszkomis ir tėvyniszkomis dainomis nevienam uždegė užszalusius tėvyniszkus jausmus. Rodosi atsirandi žmogus tarp savųjų tėvynėje, kur vakarais vasaros metu skamba dainų aidai, girdint lietuviszkas dainas. Aczių! Jums Lietuvos dukros. Kad tokių būtų daug, tai ir czionais jaustumės gyveną kaip tėvynėje. — Draugystė D. L. K. Algirdo atsilankė ant baltiaus uniformoje. (Dr. S. Jūzapo būtų užsipelnusi didelę garbę nū visūmenės paskirdama tulą dalį pelno parodai arba paszalpai kankintinių, kaip tai padarė Dr. S. Kazimero isz Boston, Mass. Red.)

Wilkes-Barre, Pa.

Spalio 10 dieną, po sunkios 4 sanvaiczių ligos, numirė mano vyras, Pranciszkus Virpsza. Velionis paėjo isz Paorijų kaimo, Kidulių valsčiaus, Namiesscio pavieto, Suvalkų gub. Velionis turėjo 29 metus amžiaus, 8 metus Amerikoi pragyveno; velionis prigulėjo prie Draugystės D. L. K. Algirdo kurios kasztais likosi palaidotas ir prie Tėvynės Mylėtojų Draugystės.

Szitą liudua žinę padūdu visiems gentims bei pažįstamiems.

Anastazija Virpszienė, gimusi Szniptūtė.

PRAKALBOS

Ant susirinkimo „T. M. D.“

Scranton'e, Pa.

(Pabaiga.)

Žiuponė Teleiszienė kalbėjo apie meilę tėvynės, nurodydama kaip reikia auginti vaikus savo kad jie pastotu tikrais tėvynės mylėtojais. Sziaandieninis susirinkimas yra suszauktas vietinės kūpelės „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“, kuris tai vardas meiliai skamba ausyse kiekvieno prakilnesnio žmogaus, nes tėvynę mylėti, tai yra mylėti viską, kas yra augszto, prakilnaus, doro ir garbingo! O mes sesers, dukters tos garbingos tėvynės, ar mylim ją? ar girdime savo szirdyje balsą tos mūsų tėvynės nukankintos, nukryžiavotos ir szaukianczios pagelbos pas vaikus savo? Už tiesą, kas pažvelgs proto akimis ant mūsų gyvenimo szioje laisvės szalyje ir ant mūsų Lietuvos dukterų darbavimosi ant tėvyniszkos dirvos, tas trumpai pasakys: kad lietuvės netiktai ką nemyli-tėvynės, bet daugelis isz jų nesupranta dar kas tai per daiktas ta meilė tėvynės! Ir kaip jos gal suprasti tai? Atkakę isz suspaustos prigimtos szalies kur despotiszka valdzia tiktai tamsą sėja, czionais szalinasi nū visokių prakilnesnių susirinkimų kur jų protas galētu kiek apsiszvesti, o knygas ir laikraszczius stumia nū savės szalin. kaipo užkerėtą daiktą! Laikas, augszcziausis laikas mums sesers susiprasti, kad jau praėjo tie laikai nesugrįztinai, kur pasiganėdindavo lietuvės pūdu, kumysta ir czierkele. Dabar kita jau galdynė atejo. Sziaandien visame apszviestame sviete moters stoji ant lygių ir vienių sanlygų su vyrais. Bet mumis seserėlės dar labai tolu iki tam. Kokių tautų moters nepralenkė mus? Neskaitant augszcziaus apszviestų moterių, zydelkos, moters per visus paniekintos

tautos, neturinczios savo tėvynės, kitaip supranta tūs dalykus. Jų yra pilnos mokyklos ir jos stengiasi numesti tą panieką per mokslą, stengiasi susilyginti su kitoms garbioms moterims o ne kartą ir pralenkia. O mes netiktai ką paczios tamsybę mylime, bet ją cziepiname ir į jaunas szirdis mūsų vaikelių. Nesenei teko girdėti kalbant lietuvių vaikelių su motina ant gatvės: vaikas matydamas visokius vaikus einant į mokyklą tarė: „Mama, matai kaip daug vaikų bėga mokintis, ir kodėl tu manęs neleidi?“ O motina ant to: „kas mano vaikelį isz to mokslo per nauda—vaikai pametę darbus eina mokintis, tau to nereik, bėgk ant brėkerio o priims tave kad ir maziulį, o kaip parneszi algą, tai gausi kvoterį ant kendzių“. Tokia beprotė motina nėra verta motinos vardo, nesupranta tiek, kad vaikelį, kuriam davė gyvastį, turi iszauginti ant doro, protingo žmogaus. Argi galima tikėtis isz tokio vaikelio doro žmogaus, augant tarp arsziausių vaikų be jokios kibirsztėles mokslo, isz kurio pati motina ir žmonės pasidziaugti galētu? Ne! Isz tokių vaikų daugiausiai iszauga piktadariai, ardytojai visko, ką gera szirdis ir augsztesnis protas sutveria labo! Geriaus mums būtų kad tokios motinos ir visi tie, kurie broliszkoje meilėje ir vienybėje nemato doriszko ir protiszko pasikėlimo, nesivadintu lietuviais! O mūsų dukreles czionai gimę ir užaugę ar yra tokioms, kad galėtumėm pasigirti? O, nevisos, labai reta. Paziurint ant jų skaisczių veidelių net akys jūkiasi, bet galva ir szirdis suvis nėra atsakanczios veideliams. Raszyt bei skaityt reta kuri moka—o lietuviszka nei neklausk. O pasiputimo, puikybes tai tiek ir tiek, ir dievai žino isz ko; isz to gal pucziasi kad moka plau-

kus susikruzūti bei cziaupyti. Tėvų nei nemislyk kad klau-
syti. Išaugę kaip lauko me-
deliai ten linksta kur anas vė-
jas papuczia. Dėlto ir nedy-
vai kad mūsų doresni ir prā-
kilnesni vaikinai szalinasi nū
tokių tuszeziagalvių ir jieszko-
si sau moteriszkių tarp svetim-
tauczių, nes žino kad su tokia
vaikveja neturės doro gyvenim-
o ir sulaukus vaikelių, tokia
motina neiszaugis tokiais, ko-
kios vyras norėtu matyti. Ir
kas tam kaltas? Mes, motinos
esam kaltos. Nemokinom sa-
vo dukterų kol buvo jaunos ir
paklusnos, visame davėme va-
lią ir už tai paskiaus rodos su-
jomis negauname. Laikas se-
sers mumis pabusti ir suprasti
kaip daug pikto darome sau ir
tautai kiutodamos toje aklybė-
je ir tamsoje. Žemina mūsų
brangią tautą visi vien dėl
mūsų, kadangi budamos pa-
matu tautos iki sziolei dar ne-
sūprantam savo uždūtės ir gū-
donės kaipo moters tautietės.
Plymoutho moters, pasidėka-
vojant darbszečiai ant tautisz-
kos dirvos Dr. Želvienei, senei
jau turi sutvėrę draugystę, ku-
ri savo laike atnesz jomis di-
delę naudą. O mūsų-gi czio-
nais toks didelis pulkas ir teip
senei jau girdime balsus iš
visų pusių kalbinanczius mus
prie sutvėrimo draugystės, vie-
nok iki sziaudien paskliję esa-
me kaip avelės. Dėlto gi atsi-
szaukiu ir sziaudien į visas
tais seseris, kurios daugiaus
iszminties ir laiko turi, kad
nedūtumėsi apsilenkti kitų
miestų moterims, sutvertumėm
moteriszką draugystę ir per tą
susidraugavimą pradėsime apie
viską placziaus mislyti ir su-
prasti. Turiu viltį kad lietu-
vės parodys jogiai moka pā-
klausti gerų rodų, imsis už
skaitymo, nesiszalins nū viesų
susirinkimų ir viso ko, kas ap-
szvies ir prablavys jų protą.
Bent baigiant devynioliktą
amžį parodykime svietui, kad
ir mes pakilome apsiszvietime.

Kurios neklausys mūsų balso,
nenorės laikyti su mumis vie-
nybės, kurios savo vaikelius
tamsoi ir aklume augis, ku-
rios savo namūse varys slyksz-
czius girtavimus, musztynes ir
isztvirkusiai gyvės — atskirsi-
me nū savęs kaip pelus nū
grūdų, tegul nebus vertos lie-
tuvų vardo ir mūsų seserų.

P. Mikolainis kalbėjo apie
atgijimą mūsų tautos, kur pas-
kutiniame laike vis daugiaus
ir daugiaus mūsų broliai pra-
deda darbūti apie abelnus
tėvynės reikalus. Kada mes
pasiziurime atgal pirm 18 me-
tų, tai turime sakyti, kad var-
gu kita tauta budama tokiose
sanlygose būtų teip toli nu-
žengusi, kaip mes lietuviai
Mes galėtumėm žengti dar
spareziaus, jeigu tarp mūsų
būtų tautiszka ir broliszka
meilė ir vienybė. Tautiecių,
kurie pradeda szelpti tautisz-
kus reikalus skaitlius vis dau-
ginasi, ir kada visi lietuviai
be skirtumo aukaš savo pi-
ningėlių ant tautiszko aukuro,
įgysime tai, ko sziaudien sto-
kūja. Bent iki paskutinių
laikų mūsų broliai szelpimą
tautiszku reikalų laikė už ne-
reikalingą, ir tuli net bedie-
viszką darbą, ir tik tai mažas
pulkelis rupinosi apie tūs rei-
kalus. Sziaudien jau galime
pasidžiaugti su didesniu skait-
liumi tokių szelpėjų, ką mato-
me iš aukų parodai mūsų li-
teratūros ir suszelpimui kan-
kintinių, kurie tapo isztrempti
iš tėvynės, tai paszalpai užsi-
tarnavusio rasztininko, tai
szelpimą jaunūmenės einan-
czios į mokslus. Priegtam tu-
rime pasidžiaugti, ir iš mūsų
literatūros, kur kas kartas su-
silaukiame vis geresnių rasztų
ir kas mėnesis pasirodo vis po
keletą naujų knygelų, tai
smulkių tai stambesnių. O
buvo gadynė ir labai ilga, kad
laikė metų ir keletos, neiszejo
nei viena lietuviszka knyga.
Sziaudien galime jau pasi-
džiaugti ir iš tulų mūsų mo-

terių, kurios teipgi pradeda
busti, reikalauja mokslo, pra-
deda lankyti susirinkimus.
Kada mūsų moters pradės dar-
būti ant tautiszkos dirvos
kartu su vyrais, pakurstys jų,
vietoje dabartinio atlaikymo,
tada viskas eis dar spareziaus
pirmyn.

Sziaudieninis susirinkimas
suszauktas per vietinę „Tėvy-
nės Mylėtojų Draugystę“ kū-
pą mums rodo tautos atgijimą
ir rupestį pagal iszgalę apie
bendrus tautiszkus reikalus.
Prie „Tėvynės Mylėtojų Drau-
gystės“ prigulėti, yra pareiga
kiekvieno lietuvių, nes szitoji
draugystė tik tai gali pakelti
mūsų tautą platindama geras
knygas ir suvienydama visus
tautos sunus ir dukteris į vie-
ną draugystę, dėl veikesnio
pasikelimos iš tautiszko nūpū-
lio per mokslą, supratimą savo
pareigų. Amerikoje lietuvių
maž daug skaitome 300,000 ir
daleidžiant, kad tik tai 100,000
prigulėtu prie T. M. D. užsi-
mokėdami po 5 ct. ant mėne-
sio, susidėtu suma piningų
\$5000, o per metus \$60,000
išz ko įgytumėm gerų knygų
ir laikraszečių ganėtinai, mūsų
rasztininkai neprivalytu bai-
mytis kad jų rasztai supus ar-
ba jų pelės suės ir galėtu
gauti jau bent kokį atlygini-
mą už savo darbą. Sziaudien
mūsų broliai, dar daugumoje,
greicziaus prageria \$60 negu
paaukautu 60 ct. ant tautiszku
reikalų, savo apsiszvietimo.
Dėlto gi tegul kiekvienas tė-
vynės mylėtojas pasiima sau
už pareigą pertikrinti tik vie-
ną išz nesusimananczių brolių,
uždegti jame tėvyniszką meilę
ir atvesti ant tikrojo kelio,
kad ir jie prisidėtu prie mūsų
skaitliaus, nustotu girtavę ir
provojęsi, o tik tai maža dalelė
nū to paszvēstu tėvynės reika-
lams, ką dabar iszmėto.

Nenustokime lukeszio, o
tas viskas įvyks, nes tai laiko
darbas, tik tai karszeziaus dirb-
dami, galime tą laiką greites-

niu, artesniu padaryti. Ant
praeitės mums aimanūti neuž-
simoka, o tik tai dirbti, kad
pataisyti tą, ką amžių praeitė
yra supustyjusi, ir kada visi
darbūsimės, vienį darbū kitį
skatiku, umam laike tą atitai-
sysim. Taigi dirbkim!

Dr. Želviene kalbėjo apie
moterių veiklumus, nurodyda-
ma paveiklus iš senoviszko
bei dabartinio laiko. Pirmoji
moteriszkę, Jieva, pagal Bib-
liją, turėjo buti daug kiltesnė
už savo vyrą Adomą, kad ne-
bodama ant Dievo uždraudi-
mo skynė vaisių iszminties ir
davė savo vyrui, nū kuriū,
kaip sakė Biblija, atsidarė jų
akys, ir matoma, kad Jieva ne
buvo saunorė, bet dalinosi su
vyrū, patyrusi, iszmintį geru
daiktu esant. Vyrai, kaip ir
po sziai diennai vietomis dar
yra, įgavę iszmintį, laiko tą už
savastį (kaip ir kapitalistai vi-
esų mūsų užpelną) ir sako: Jie-
vutės! jums iszmintis netinka.
Jūs bukit paikos, beprotės
atidūkit mums savo iszmintį,
grazumą, turtą ir viltį o mes
jūs apginsime nū visokio ne-
labo, ir jūs durnelės dabokit
kad neprisviltų pūdas, vaikus
dabokit ir melskitės už mus.

Kas tokių szvēlnių ir gražių
kalbų nepaklausytų, girdėda-
mas visokį apgynimą? Ir kas
išz to iszejo? Vyrai įgavę per
moterių priezastį iszmintį, jas
slopino vilionėmis, o save teip
sakant augino, kad tapo gal-
vomis draugijos surėdymo.
Tacziaus prigimimas turi vis
atsinaujinti pasitaikius pro-
gai, teip ir czion tapo.

Joel iszgelbėjo miestą Ke-
deszą užmuszdama žydą Sise-
rą, kuris buvo nukakęs isz-
muszti Kedeszius. Szesztame
szimtmetyje pirm gimimo
Kristaus, philiozopė Sappo
Graikijai buvo įsteigusi mo-
kyklą ir pakėlė ant augsz-
cziausio laipto tą mokslo sza-
ką, negu iki tolei yra buvusi.
Tarpe jos mokintinių randame
garsingiauses ypatus tojo lai-

ko ir jos vardas buvo dar didesnis už Homerą. Ji buvo tojo laiko poetė ir jos rasztus, kurie buvo devynlose knygos, vadino stebuklu. Antrame simtmetyje, gimus Kristui, mes randame milžioną Corneilių, motiną Tiberijaus ir Kajaus Gracchi, kuri pasisžventusi išmokimui savo vaikų, mirus vyrui, atsisakė nė antro apsivedimo su karalium Ptolomėjū. Ji savo uždūtę pilniausiai atliko ir dėlto pastacius jai stovylą, mirus, padėjo paraszą „Motina Gracchi“.

Jos viena draugė daugelį kartų jos prašė parodyti savo turtus ir brangumynus, kuri jai atvedusi savo sunus tarė: „tai mano turtai ir brangumynai.“ Vėliaus randame garsingą philozopę Hypatią, kuri buvo profesriumi philozophijos Aleksandrijai, kuri tapo nė krikščionių sudraskyta ir sudeginta, už netikę buvo laikoma, kad driso išguldinėti teip augstą mokslą.

Dar vėliaus atrandame Johanną Du Arc (Orleano Mergele), kuri savo narsa ir išminčia išgelbėjo Prancuziją nė prazuvimo, sumuszę Anglijos kariauną ir paskaityta galiausiai už raganą nė vyskupo Beauvais tapo akiveizdoje svieto sudeginta 1431 metų, ir po 25 metų paskiaus tapo pripazinta už szventą net. Tai vis iš praeitės.

Bet mes pažiūrėkim ant szio laiko moterių darbų. Apszviesta Margaret Fuller buvo išleistoją laikraszcio ir garsingą rasztininkę ir kalbininkę ant dirvos moterių apszvietimo Bostone ir ji pirmoji sutvėrė moterių draugystę ir paskiaus Naujorke susitvėrė antra moterių draugystę po vardu „Sorosis“ kuri turi didelį skaitlių draugių, kurių mieris yra prirengti moteris socialiszkam surėdymui ir gyvenimui. Ką moterių judėjimas yra nuveikęs jau, nėra galima czionais apskaktyti. Pirmūlės, supran-

tanczios reikalą, įsteigę susirinkimus dėl kiltesnių mierių, pasirodavojimui, pasimokimui ir pasilinksminimui, paskiaus pradėjo aiskinti savo draugėms tą nelaisvę tamsoje ir priespaudoje, ir užkurė jų szirdyse geismą apszvietos ir laisvės. Moters suprato, kad jos yra galva namų ir szeimynos, kad jos yra pamatu žmonių, kad ateitė remesi ant jų, kokią jos išauklės jaunąją gentkartę. Jų mieriu yra suteikti ateitei didvyrius ir kiltas moteris, kurie turės išliūstuti žmonija iš dabartinio despotiszkio ir kapitalistiszkio surėdymo. Moters jau susipranta esanczios kiltesnėmis, negu praeiteje buvo laikomos nė vyrų ir pradėjo klabinti duris visokių augstesnių mokyklų kad ir jos būtų ten įleidžiamos. Nors po sunkaus ir ilgo triuso, tacziaus ir joms atsidarė vartai profesijos, kas buvo pasisavinta vien vyrų. D-rė. Blackwell su dideliu sunkumu įgavo diplomą, nors visoi kolegijai buvo geriausia iš mokintinių, vienok moteriszką lytis darė tą apsunkinimą, nes to laiko profesoriai ir perdėtiniai neįstengė sau išaiszkinti, kad moteriszkę gali teip gerai mokintis kaip ir vyras bei užsiimti daktariszka profesija. Draugystės ir susivienijimai atidarė moterims akis, suteikė energiją o supratimas atidarė universitetus ir sziaudien jau moters maž daug tulose szalise, stovi ant lygesnio laipto su vyrais.

Ar negeriaus yra vyrams, kad draugės jų gyvenimo gali atsaktyti ant visokių klausimų ir kalbėti apie viską, kas jų užima?

Kad užlaikys gyvenimą dėl szeimynos sveikatos, o ne dėl auklėjimo visokių ligų sėklų.

Kad jų draugės pritiks visame prie žmonių ir nedrebės baimėje, tvirtai laikysis tiesos nors ir priesz diėvaiti.

Kad jų paczios supras, kad

viens ir viens yra du o ne trys ir tt.

Prakilnios moters randasi nevien tarp svetimtauczių, bet yra keletas jų ir tarp lietuvių jau. Teip Žmona paraszė knygelę „Lietuvos gaspadinė“ apie virimą valgių ir keletą pamokslų apie gimdymą. Skirmtuntaitė paraszė „Lietuvos Istorią“, kuri buvo pirmąją mūsų literaturoje išleista 1888 metais. Bite paraszė nemažai apysakų patrijotiszko turinio iš lietuvių gyvenimo. Eglė paraszė nemažai rasztų dėl Amerikos lietuvių. Radzeviciūtė paraszė daug puikių apysakų iš lietuvių gyvenimo, nors lenkiszkoje kalboje.

Taigi mieli broliai ir sesers matome, kad moterių žymių darbų ir tarp mūsų nestoka, su kuriais galime stoti eilėn kitų tautų. Suprantant mūsų žmonių sziaudienines idėjas, aczių joms už jų pasidarbavimą ir trusą, jos mums pasekėjoms praskynė kelią kuriūmi turime eiti nežiūrėdamos ant jokių periszkadų.

Dar neseniai mūsų moters baimijosi ateiti ant susirinkimų. Sziaudieną jau nyksta toji jų nūmonė ir pradeda suprasti, kad ir joms yra reikalingas dvasiszkas penas, taigi ir jos pradeda jau lanktyti susirinkimus. Tulos iš mūsų moterių turi sutvėrę draugystes. Kitos-gi jau užsiima mokslu ir pagerinimu naminio gyvenimo bei augina savo vaikelius pagal išgalę moksliszkai. Teipgi turime jau keletą moterių lankanczių augstesnes mokyklas ir keletą užsiimanczių profesija. Su laiku turėsime pakaktinai mokintų moterių kaip ir vyrų.

Nekartą girdėti žmones kalbant, kad iš mokslo dūnos nevalgysim. Tas netiesa! Greičiaus be mokslo dūnos ne teksime.

Genijų mūsų broliams nestoka, o tik tai jų isztobulini-

mokintojų, daininių, muzikantų, dailėdžių, tepliorių, artistų ir kitokių mokslo žmonių, kurių nestokātu, jeigu būtų isztobulinti virszui minėti gabumai. Net kalbetojų ir rasztininkų mumis stoka. Dėl togi jei norime buti gerais tėvynainiais ir sanariais „Tėvynės Mylėtojų“, szelpkime išleidimą gerų rasztų ir jaunūmenę mokinanczią augstesnius mokslus. Lai kiekvieni tėvai bent vieną savo vaiką paszvenčia ant tėvyniszko aukuro, išleisdami jį pagal išgalę į augszcziausius mokslus ir cziepyja jame tėvynės meilę, o tada tik tai nustosime gūstis ant visokios stoka. Nemėnkai sziaudien yra tokių tėvų, kurie yra išleidę po kelis sunus į augstesnius mokslus, kas labai pagirtina, bet būtų dar pagirtiniaus kad leistu mokintis ir nors po vieną dukterį. Tuli tėvai vietoje išleidimo piningų ant dukterų mokslo, dūda joms pasogai tukstanczius, kuriūs iszdūdami ant mokslo tikrai padarytu savo dukreles turtingomis netiktai medegiszkai bet ir protiszkai, ir būtų nauda tautai.

Atkartojant:

Moters riszkimės į draugystes, mokinkimės užlaikyti sveikata namūse, auginkime sveikai vaikus ir dūkime jiems pagal mūsų išgalę mokslą o ne apsiriksime!

Dr. Szliupas kalbėjo apie mokslą ir szelpimą visokių gerų užmanymų ar tai tautiszkų, ar tai labdaringų. Bet norint mokintis ar suszelpti ką, reikia pirmiausiai turėti išteklių. Žmogui nerupi mokslas nei tautiszki reikalai, kada jis yra alkanas, o teip yra tarp mūsų. Mūsų draugija czionais susideda vien iš darbininkų, kurie gauna darbus tik tai tokius, kurių nenor dirbti velszis, auglas arba kiti, ir už tai teip sunkų darbą gauna teip mažą algą, kad vos nevos iszminta, o kuris turi szeim-

na, tai labai turi suktis kad atsiginti bado, ir sustojus darbui, susizeidus ar susirgus badas yra neiszevengiamu daiktu. Nereikia to daug aiskinti, nes veik kiekvienas isz susirinkusių yra tai jau gerai isztyrę. Kuriam dar ir pasiseka susieczedyti kokį szimtą, kitą, tai netekus darbo per tulą laiką arba negaunant darbo viską suvalgo ir tokio badas yra pirmūju draugu. O kad badas pradeda apimti vis didesnį skaitlių pilvų, tą matome kiekvienas per įvedimą pagerintų maszinerijų į visokias darbo szakas, kurios pavaro darbininkus nū darbo ir atima jiems dūną, vietoje palengvinti darbą ir sutrumpinti. Sziandien pabrango visokie daiktai per susiėnyjimus kapitalistų o alga už darbą vis tampa sumazinama. Kad priesz badą stengtis ir jo atsiginti, turime visi, isz vien kovoti pagal socializmo programą, kad visas darbo vaisius prigulėtu mums patiems darbininkams, kad maszinos palengvintu ir sutrumpintu mums darbą, kad atliekamam laike galetumėm pasimokinti, savo vaikelius vietoje darban siusti leistumėm į mokyklas. Sziandien tveriasi visokiais vardais unijos ir darbininkiszkos organizacijos, kurių vadovais yra kapitalistų bernai, kurie visus ateivius darbininkus už nosių vėdzioja ir sugundę szian ar ten prie straiko, neva dėl pakelimo algos, paskui iszszauo kai po szunis. Tokios organizacijos turetu buti kartu ir politiszkos, kad užbėgti tokiems bjaurėscziams! Ateiviams darbininkams neverta yra prigulėti prie tųjų unijų, kurių mieris yra jūš iszszaudyti. Pagal skirtumą tautų, tegul buna tveriamos unijos skyriumi ir tai politiszkos, kurios stengtusi iszrinkti visokius urėdninkus prielankius darbininkams o ne kapitalistams! Sziandieniniai trustai ir korporacijos

rengia dirvą socializmui labai sparcziai, nes kaip pirmiaus matėme, bado priversti žmonės darbininkai kaip greicziaus susipras ir atjieszkos savo tiesas ir turtą iszplėstą per kapitalistus. Žemės, visų motinų, turtai turi prigulėti lygiai visiems jos vaikams, o teipgi ir žmonių proto gabumai, iszradiniai visokie, turi nesztinaudą žmonėms broliams, o ne tulam monopolistui.

Ant galė Jadvyga Teleiszintė, 7 metų, deklamavojo sziais eiles, sudėtas p. A. Grybo.

O Lietuva, motinėle
Kaip ašz tave myliu,
Ten kur gyvena mūsų broliai
Už teip daugel myliu.

Ten Lietuva mus brangiausia,
Tenai mūsų žemė;
Ten mus visi giminėles,
Broliai ir seselės.

Ašz norėciau pamatyti
Tą szalį brangiausia,
Kur gyvūja mūsų kalba
Ir laimė didžiausia.
Nes tėveliai vis mokina
Mane jaunuteliai,
Kad reik viską numylėti
Kas meilės yr' vertas.

Dėlto broliai ir seselės
Tėvynę mylėkim,
Nors nekurie czionai gimę
Vis ten misle bėkkim!

Visiems garbiems kalbėtojams ir kalbėtojoms už puikias prakalbas, kurios ant ilgo laiko pasiliks atmintyje susirinkusių, T. M. D. kūpa isztaria szirdingiausia padėkavonę ir linki nenuilstancio darbavimosi mūsų tėvyniszkėje dirvoje.

Komitetas.

Isz visur.

Isz miesto Magdeburg, Vokietijai, nusudyjo seimo pasiuntinį social-demokratą Schmidtą ant 3 metų kalėjimo už cieszoriaus apszmeizimą ir dar atėmė pasiuntinio urėdą. Tojo apskriczio rinkėjai vėl vienalbiai davė nominaciją kalėjime sedincziui Schmidtui ir be abejonės vėl jį iszrinka.

Transvaaliaus valdžia atėmė

Anglijos kapitalistams \$2,500,000 auksu, ką anglai gabenosi isz Jahannesburg'o į Kapstaditą. Kitoje vietoje vėl burai nujautę gabenant auksą, iszkratė trukį ir atėmė \$1,500,000 auksu, ir viską atidavė savo valdziai.

Ant salos Ceram, Malaiszkoje salų grupoje, buvo baisus žemės drebėjimas kur prazuvo į 4000 žmonių ir 5000 suzeistų.

Romoje subankrutijo biržė bevarydama visokias spekuliacijas, kur daugelio bankų ir firmų žuvo daugelis szimtų milijonų lirų.

Japonijai artymais Utsonomya trukis su tiltu sugriuvo ir nupūlė į upę, kur 6 žmonės prigirė o daugelis suzeista tapo.

Egipte, mieste Cairo, sugriuvo liekanos egiptėnų bažnyczios, kuri pastatyta buvo laikūse Ramseso II pirm 2000 metų. Griuvėnas dabar gabeną į viso svieto muzėjus.

Czekijai, kur nusudyjo žydų Hilsnerį ant pakorimo už nužudymą 19 metų merginos, dabar iszsirodė, kad motina ir brolis tosios merginos pardavė ją žydams, kuriūdu teip-gi taps patraukti į sudą.

Isz Madridto, Ispanijai, nakczia iszvažiavo keleivių trukis ir ant vienos stacijos nerado nei vieno urėdninko. Trukis apsistojo ir inžinierius per telegrafą užklausė abiejų susiedinių stacijų ar nežino kur dingę vidurinės stacijos urėdninkai? Tie atsakė nežiną. Po valandai tik atsirado panaktinis svyrūdamas ir pasakė kad visi stacijos urėdninkai esti kaime ant kriksztynų ir truputį užsigėrę pasivėlino ant stacijos ateiti, atvažiavus trukiui.

Poznanijos provincijai, Vokietijai, valdžia reikalauja ži-

noti kiek ant atlaidų suvažiūja netiktai kuningų bet ir žmonių sueina. Tai gi jau arsziaus negu Lietuvoje. Maskolių valdzia dar nereikalauja žinoti kiek žmonių sueina ant atlaidų, daboja vien kuningus. Vokietijos valdzia negal užkėsti lenkų tikėjimiszkių apeigų ir nėra abejonės kad užgins tokias, ant kurių susirenka daugiaus žmonių.

Silezijai laike dievmaldystės užsidegė vienas kliosztorius, isz ko pakilo tarp susirinkusių bažnyczią žmonių sumyszimas. Ugnagesiams neatsiskubinus greitai, ugnis iszsiplėtė ir kliosztorius sudegė, kur teip-gi liko puiki-monstrancija isz 1617 meto.

Isz Varszavos valdzia iszvarė 1500 darbininkų, kuriems į miestą nevale sugrižti dėl prisidėjimo prie straiko, o 400 laiko kalėjime, kaipo straiko agitatorius; 600 iszgabeno į susiedinių gubernijų kalėjimus.

Ispanijai, kaime Quero, artymais miesto Toledo, apsireiszkė baisi liga panaszi ant maro, kuriaja apsirgo 230 žmonių.

Viennoje, Austrijai, susitarę studentai neįsileisti klierikalų istorijos profesorių Hirn, kurį valdzia perkėlė isz Innsburko į Vienną. Atėjus ant lekcijų prof. Hirn, visi studentai pakėlė tokį ermyderį, kuris tik tai tada nustojo, kaip prof. apleido universitetą. Ant rytojaus jam atėjus vėl tas pats buvo.

Arklių Suvienytose Valstijose yra 13,665,307 kurių veritybė isznesza \$511,074,873. 1893 mete buvo arklių 16,206,802.

Paryziuje dirba teleskopą ant parodos, ateinancziame mete, kuris padidins žvaigždes ir kitus dangiszkus svietus nū 6 iki 10,000 kartų. Tai bus didziusis teleskopas ant svieto ir kasztūs \$280,000.

Paveikslai.

Parašė Žemaitė.

(Tąsa.)

— Kas tai yra dente? — klausė motina.

— Tas zodis lenkiškai išsivirožija — stors arba lietinis; kiti žiedai ar spilkos yra tuštviduriai, pusti, tai lenkiškai vadinas masyv, toks auksas pigesnis, o mano žiedai brangesni; manęs nieks neapgaus, aš persimanau ant cenos.

— Kam tokius brangius pirkai? užtekty ir pigesnių.

— Aš žmogus neprasčiokas ir nemužikas; man teip: jei ką perku, nors brangiausiai užmoku, bet tur būti akuratai, doskonalus daiktas, o prastą pigų mozna verčiau nepirkti. Kiek aš aukso esu perleides per savo rankas! Kaip buvau ant obovionzko prie p. Žulikovo, Kamčatkoj, strošna kiek ten kromų!...

— Klysti jau iš tako kalbos, p. Topyli! — pertraukė vežikas — verčiau trumpai, pasikloniojęs matušelei, sakykis, ko atėjęs; ant galo ir ji pati numano, ko mums truksta prieš vestuves.

— Numanyti numanau juog pinin gai visada yra reikalingi, bet ir pas mane nėra pertektinai.

Krapštinėdama galvą motina pravėrė skrynę ir išėmė sulankuotą popierėlę, išvyniojo iš jos pluokštą bumaškų ir padėjo ant stalo prieš Zosę.

— Sia! — šako — vaikelį, tavo penkesdešimt, kur tu pati užsipelnei ir pas mane dėjai; atsiimk dabar pati arba vyrui atiduok, kaip nori.

Topylis nieko nelaukdamas suglemžė piningus sakydamas:

— Zosiunėle mano dukrele, dabar jau aš tavo apekunu; kas tau truks, mano rupesnis, o tu mane tik šėnavosi, klausysi, mano paliepinus pildysi, ar gerai ar blogai padariusi niekuomet prieš mane nemeluosi, busi mylima; aš esu geros širdies, kas man paklusnas, begalo myliu, su pakara paskutinį mozna nuo manęs ištraukti. Kad teip keltume veseliją mieste, pamatytumei ko nebutu: visokių trunkų, ciastų, pulkava muzika, užpirkčiau drožkas svečiams važioti. Aš jau toks žmogus: kad jau ką provyti, tai šauniai, vistauniai; užtai kur mieste pasisukau, visur mane magnatu vadina. Kitą sykį nuvažiuoju į Cernagorską, begaliniai didelis, didelis miestas....

— Matušėle! — pertraukė vežikas, atidavei piningus Zosės locnuosius, o gi nuo savęs ar nė maž nepridėsi ant pirmos pramėtnos?

— Vaikučiai! kokio čia norėt priėjimo? jug ką tik turiu, kokius truputėlius, visitėli jums pateks: tą vieną vaiką teturiu, ji mane iškaršys ir naudėlę visą sugerbs. Žentelis, matau juog geriausias esi žmogus, mylėsi pačią ir manęs nespardysi senatvėj, teipogi ir mes tamistą mylėsime begalo.

Topylis užmaukęs jau gerai degtinės, sugraudintas motinos pagyrimu įpuolė į tokį širdingumą, bučiavo rankas, kojas motinos nuoširdžiai beveik su ašaromis kalbėdamas.

— Mamuniečko brangiausia! Saugok Jėzau, neišgirsi nekuomet grubijoniško žodelio, tamsta nė Zosiukė, Sv. aniole sergėk! Jei turėčiau jums kokią priklastį padaryti, verčiau gyvas į peklą įšokti!...

— Gana, gana tu mano balandėli! širdies mano patiekėle! — verkdamas matušėlė glostė Topylį, bučiavo — tokį brangų žentelį gavusi bent laimingai amžėlį pabaigsiu.

Zosė pirma nuliudusi, o dabar iš džiaugsmo net ašarėlę nubraukė, dėkavodama širdyje matušelei, juog ją subarė ir neleido atsitraukti nuo tokio brangaus vyro.

* * *

Dabar Zosė jau linksma, pasotinta ant viso amžiaus: pasiekė ant galo, ko teip dideliai troško, meilė Topylio nebepertuks ligi grabo lentos!

Po vestuvių persikėlusį į vyro kamarelę sukosi saulizdelį ant gyvenimo, aptaisė, apvalė kerčias, perveizėjo vyro drabužius, menkus teradusi parsinešė nuo matušėlės porą ritinėlių drobės, siuvo vyrui reikalingiausią apdarą.

Iš nieko teip nesidžiaugė kaip iš mašinos: teip gerai ir lengvai ėjo, kaip patepta.

Vakare, vyrui iš miško parėjus, globstė jį bučiavo, šildė, kojas nuavė, padavė šiltai laikytus pietus, šnekino maloniai, rodė savo dienos darbą, sakydama:

— Topyle šit pasiuvau tau aštuonerius marškinius, dar ketveri bus; žiūrėk ar geros apkaklikės!

— Su tokiais marškiniiais — tarė Topylis skersoms žiūrėdamas — į čystus

muzikus reik pavirsti; nebeatmanu kuo met naminiais dėvėjau; kaip pašėlė braižys nugarą.

— Sirdelyti! Dabar jau teks naminiais dėvėti, nės tavo krominiai visi skindeliais nutruko, o tie, nebijok, nebraižys: tokia plona drobė, dar išmogliuosiu, bus kaip bovelna.

— Kas čia do per pasiuvimas! pful! — spjaudė Topylis, vartydamas marškinius: rankovės kaip tarbos, kvaldai kaip sijonė, apkaklės kaip vėdarai; kad nemokėjai, reikėjo manęs pasiklausti, bučiau pamokinęs po pormos pasiuti, o tu nemoki; navet nė matyte dar nematei bieliznos dorai pasiutos; papratusi muzikiškai pavyžti, ir mane nori tokiais apvilkti; neprilyginsi mane prie savęs, galėsi pati dėvėti. — Teip bambėdamas Topylis užsikūręs papirosą atsigulė.

Zosė savo pasigyrimu vyrui atsimušė nuo jo žodžių, kaip nuo kietos sienos; skausmu ir apmaudu jos kakta nuraudė; o mašina spėriai sukosi, barškėjo ligi vėlumo.

Vos paspėjo Zosė vyrą apsiuti, dvariškiškai beveizint apmetė ją darbais: vaikiukai pirkė drobes, perkelius, arba naminus; prašė, meldė pasiuti, nės Zosė labai dailiai įgebėjo. Todėl neapsikopė siuvimu; nebuvo tos dienos, kad nepaimtų už darbą keletą auksinų.

Pribrėkšmiai, atlikę nuo darbo, rinkosi dvariškiškai pas Topylienę: vienas atimti darbą, kitsai įduoti, kits pasimie ruoti arba užsimokėti.

Vyras parėjęs randa Zosę visada nevieną; už pirmą susiraukė, paskui subambėjo, ant galo vieną vakarą, išsirinkus vaikinams, labai smarkiai sušumijo ant pačios:

— Paleistuve tu, begėde! Atmink Zosę juog tu mane išvesi iš kantrybės: aš tave su tavo vaikiniais visus išpersiu; tik aš netoksai žmogus, nenorėjau šį vakarą tau gėdą padaryti. Susivesk tu juos kitą sykį, atmink, įduosi kailį!

Zosė nusigandusi didelėmis akimis žiūrėjo į vyrą, nesuprasdama priežasties jo apmaudo, paskui bučiuodama jam į rankas maloniai paklausė:

— Topylėli, dušelyte! ko teip apmaudauji? Ką čia blogą pamatai, kad vaikinai atėjo dėl siuvinių; ar už tai pyksti, kad per nedėlę uždėrbau trejetą rublių tau ant tabako?! — Tai sakydama siekė vyrą pabučiuoti.

(Toliaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARAŠĖ
JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

į savo pylis priimti kunigus ir duoti jiems užlaikymą palei savo turtingumą nuo kožno arklo¹⁾, ir armija vokiečių grįžo namon. Bet Lyvai veikiai vėl užpuolė pasilikusius kunigus ir pirklius vokiečių, nuplovė krikštą vandenyje, ir išžudė 200 ateivių, kiti-gi iš baimės išidangino iš šalies. Nuo dabar krikščionybė tik per gvoļtą platinama buvo.

Inocentas III popėzius paskyrė vyskupu Albertą iš Apeldern ar Burhoevden, kurs 1200 m. atvyko su 23 laivais, drauge vėžinas savo 5 brolius ir daugybę ginkluotų kryževiuų, į Padauguvį. Albertui važiuojant į Salas-pylę (Holm), Lyvai vieną laivą apvaldė ir žmones ten užmušo; patį vyskupą apgulo pylėje. Vokiečiai už tai padegė kaimus ir javų laukus aplinkėse, per ką priverstė Lyvus prašyti dovanojimo jiems; Azo ir Kaupas ėmė krikštą. Kaupas pasiliko lėnniku vysku po²⁾. Lyvai, priversti pasalybe vyskupo, pastatė 30 savų su nū laidais, kurių vyskupas nusiuntė į Brėmeną dėl parengimo jų ant krikščionių ir į kunigus. (Gal tarp tujų tada buvo ir Heinrichis Latvys, kurs aprašė gadynę trijų pirmųjų vyskupų).

1201 m. Ryga tapė statydinta per darbininkus, atvežtus iš Vokietijos ir Gothlandijos. Pirkliai Rygos įgyjo daug privilegijų, kuomet uostas Žiamgalių prie įtakos Mušos į Baltijos marę tapė interdiktui užleistas. Kad į du metus vėliaus laivas iš Mušos įplauktų Dauguvą, tai jo kapitoną ir styrininką nužudė, o kitus laivininkus iš Dauguvos išvyjo. Nuo to laiko pirklyba Žiamgalių turėjo nupulti ir pustas uostas prie įtakos Mušos į marę apsinešė smiltimis ant visados. O Rygos miestas pastojos sostapyle vyskupo, kurs ėion pastatydino Marijos bažnyčią ir perkėlė klioštorių, pirma įsteigtą Ykeskoloje. Visas Vidžiamis tapė pažadėtas šventajai mergei Marijai. Ir Dauguvgyroje tapė įkurtas Cistersų klioštorius, kur pateko už abatą Ditrikis iš Turaidos.

Dar 1201 m. vyskupas Albertas ėmė įvesdinėti feodalizmą Baltijoje, pavesdamas Konradui v. Meindorfui Ykeskolą arba Ikškilį, o Lielvārdę — Danieliui Banerovui, ant tam tikrų sąlygų, taip juog tokiu būdu jis įgyjo nuolatinis kariautojus prieš pagonus; rods tai brangi dovana — nės reikėjo atidavinėti žiamę į lėną. Prieš tam vasalai pasiliko valni žmonės, o ne padonai vyskupo ir savo lėnus tada tiktai trotyjo, kada jie atvirai priešintusi vyskupui. O tie vasalai nuo žmonių ėmė mėsavimas, kurios prie progos buvo didinamos. Taip 1206 m. Lielvardiečiai, pamišę prieš vokiečius, atgavo savo laukus ir taiką, kad savo baudponiui Dan. Banerovui žadėjo k a s m e t mokėti po puspudį (dimidium talentum)

1) Kokio dydžio buvo arklas, sunku pasakyti: anot Gruberio tai buvęs žiamės gabalas, apdirbamas su dvijungiu arklų per vieną dieną, o anot Richterio per savaitės laiką, nors jau pačioje pradžioje buvęs nuteiktas arklo didumas. Anot Rygos dūmos likimų, 1232 m., arklas turėjęs būti didelis 1200 keturkampiu rykščių (Origines, II. 7).

2) Episcopus partem Cauponis assumit. Origines, XI. 3.

rugių nuo kožno arklo³⁾.

1202 m. „dėl atvangumo perkrikštų ir dėl tolesnio platinimo krikščionybės“ su pavelene Inocento III tapė įkurta Brolija krikščion škos vytybės (Fratres militiae Christi), vėliaus vadinama Zokonu kardo Ricorių (Gladiferi, Ensiferi), kurių ženklų buvo randonas kardas ir raudonas kryžius ant balto plosčiaus. Tie ricoriai (tarp kurių iš pradžios radosi daugiaus nericoriais gimusių) turėjo prisiekti nesipačiuosį, klausyti popėžiaus ir vyskupo, ir, kol gyvi, kovosį su netikiais pakraščiuose Baltijos marės. Vyriausia galva zokono buvo Mistras (Ordensmeister arba Herrmeister), šale jo stovėjo Komturai, kurie lobį zokono valdė, kareivius po savimi laikė ir svietiską sudymimą teisė. Komturai su ordenmeisteriu sudaro Kapitulą, augščiusiajį Dumą. Pirmu ordenmeisteriu buvo Vinno v. Rohrbach, kurs pasistatydino tam tyčia pylį Rygoje kaip sėdėnę sav. Paskui toji sėdėnė perkelta tapė į Vendeną (arba Zehsius), kur iki 1562 m. liko rezidencija.

Albertas mokėjo vieną gentę pakelti prieš kitą, ir taip palengva visus pergalejo. Ana, dėl nubaudimo Lietuvių jis suinešė su Žiamgaliais. Kada Lietuviai žiemos mete pro Rygą nutraukė į E-tiją laimėjo didelį grobį žmonių, gyvulių ir drapanų, vokiečiai po vada Konrado v. Meindorf ir Vies-tars su Žiamgaliais pastojos Lietuviams kelią tarp Ropaišių (Rodenpois) ir Ykeskolos; Lietuviai dėl gilumo sniego tapė apveikti, jų vadovas Žvalgatis rogėse tapė nukirstas per Ditrikį Šillingį, gentainį Alberto, potam ir suiminiai Ėstai tapė nuzurdoti už tai nėva, kad jie „ėsą neprietelingi dėl krikščionių“, ir likęsis grobis tapė padalintas tarp vokiečių ir Žiamgalių.

Veikiai potam vyskupas pasiuntė Konradą v. Meindorf prieš Ikškilę, ir tas nudegino ėion pylį, potam taip-gi Aiskrauklę. Rods vokiečiams grįžtant į Rygą, Lyvai pastojos kelią pas Mėmekulę girioje, bet nėko nepešė. Potam jie Salas-pylėje nugalavo kn. Joną, Igaunį iš Vironijos, ir dar keletą vokiečių. Taip-gi užklupę ant Rygos, Lyvai pasilaupe galvijų ir nužudė keletą žmonių. Dabar vokiečiai ir perkrikštai Lyvai (Lembevaldas ir k.) traukė prieš Salas-pylę, sumušo Lyvus, kurių tarpe puolė Ako⁴⁾, didelis vokiečių neprietelis, ėmė pylį, ir vyresnius gyventojus išgabeno į Rygą, potam į Vokietiją. Į Salas-pylę pasodino garnizoną vokiečių. Potam vokiečiai, su pagalba Žiamgalių, sumušo Lyvus pas Turaidą, nudegino taip-gi tą pylį. Prieš tam supustyjo aplinkę Dabrelos pylies, apie Siguldą. Dabar visa Lyvų šalis pasidavė.

Tokiu būdu ir derybavimu jau 1206 m. visas Lyvų kraštas buvo per vokiečius užvajavotas. Albertas liepė jau tenbuviams traukti į karę prieš Lietuvius 1207 m. ir nepaklusnius į-akė koroti trymis markomis⁵⁾. Žinoma Lyvai paklau-

3) Origines, X. 14: quolibet anno de aratro dimidium talentum sili-ginis promittunt.

4) Ako, Salaspyliečių Lybų tjunas ir vyresninkas, 1206 m. sukurstęs Lyvus prieš vysk. Albertą ir vokiečius, pasiėmė į pagalbą Polockėnus ir Lietuvius. Bet jam nenusisėkė išvyti vokiečius: nei Lietuviai nei Rusai neatėjo ir Lyvus vokiečiai sukovė. Pats Ako krito kovoje ir jo nukirstą galvą vokiečiai, kaip pergalės ženklą, nusiuntė vyskupui į Rygą..... dėl pasigėrėjimo!

5) Origines, XI, 5: Quicumque non exierit, secutusque exercitum Christianorum non fuerit, trium marcarum poena mulctabitur.

sė. Dabar „visur buvo statomos bažnyčios ir klioštoriai ir taip-gi tam tikras vokiškas sudyjimas tapė sutvertas, kurį Heinrichis Latvys aprašo kaip labai paperkamą ir partijišką. Bet-gi ir visa šalis buvo nubėdnusi ir supustėjusi, gyventojų skaitlius jau labai sutirpęs. Kad vėliaus dar badas ir marai pustyjo šalį ir kad Lyvai buvo spiriami prie kariškos tarnybos vadovaujant vokiečiams, tai tikrų Lyvų skaitlius vis ėjo retyn, ir liekanos tos gentės toliaus suimaišė su Latviais, ir atskyrus nedaugelį gminų, kurios Dundangos pakraštyje Kurše ir aplink upę Salį Vidziamyje grynai išsilaikė, kitur prazuvo“ (Rutenberg). Įpatingai vokiečių galybę drutino pylis, kurių 1207 m. buvo jau septynios, beje: Ykeskola (1186), Šalas-pylė arba Kirchholm (1187), Ryga (1201), Dauguvgruva (1201), Ielvardė arba Lennevarde (1205), Zehsis arba Venden (1206) ir Kukenois arba Koknėsė (1207). Iki 1220 m. Vidziamyje jau vokiečiai turėjo 13 pylių.

Rods Lyvai, pamindami savo nustelbtą valnybę, nesykį šiausė dar sketerą. Taip 1210 m. jie kurstė aplinkines tautas į karę prieš vokiečius: bet iš to nėkas neišėjo. Tad 1211 m. Lyvai skundėsi ant sunkumo jų naštų, kaip va mokesčių kunigams, maldaudami, kad panaikintu netik dešimtinę¹⁾, bet krikščionių naštas (jura christianorum²⁾). Ant tokio nuolankumo, vyskupas paskyrė nuo kožno arklo mierą 18 colių didelę³⁾. Potam vėl kyla nesutikimai, ir Lyvai sukyla bei apsidrutina Sateselėje. Bet vokiečiams apgulus pylių, imtynėse puolė vadas Lyvų Rusins, ir nebėgai galiaus pasidavė: turėjo atiduoti, ką buvo sugrobę pamišimo laike, užmokėti koros 100 oseringų (50 markų) ir mokėti dešimtinę bažnyčiai.

1207 m. Zokonas Kardnešių, matydamas augant savo išgalėjimą, reikalavo nuo vyskupo pasidalinimo Vidziamio, kuris ant to pristojė. Zokonas gavo provinciją Sakala tarp Dauguvos ir Gaujos (Goivės), vyskupas gi pasilaikė provincijas Idumėją ir Metsepolę tarp Gaujos ir Pernavos.

Taip augančią vokiečių pajiegą Vladimiras Po'ockiškis (1206 m.) taikėsi į anaikinti ir jų pirklybą pamaišyti. Nepasisekė jam tai, o net jo vietininkas Veseckė, kuris kerštavosi su savo susėdu Banerovu, turėjo bėgti iš pylios Koknėsės (Kukenois), kurią vokiečiai nudegino; į jos vietą pastatė dailią gintuvę (1207 m.) ir pavėdė valdžion vyčio Rudolpho iš Jerikos. Potam tapė įimta Gercikė ir pagautas Vsevolodas, kuris savo žiamę atgavo 1210 m. jau kaipo lėną Rygiškės vyskupo bažnyčios iš rankų Alberto, nors ta aplinkybė nesustabdė jį saderybauti su neprieteliais vyskupo Rygos.

Dabar Latviai stovėjo tarp dviejų ugnių: vokiečių ir rusų. Jie rizosi pasiduoti vokiečiams ir apskelbė apie tai Rygoje. Tuoju du kuningu, beje Alubrand ir Heinrichis Latvys, tapė pasiūstus dėl perkrikštyjimo Latvių pagal Teddę (Ymer), kuri įpuola į Burtniekų azerą, ir 1208 m. jau daug bažnyčių buvo pabudavota Latvijoje ir Heinrichis už kuningą į Talavą paskirtas. Ir tą kraštą vokiečiai pasidalino: vysku-

1205 m. Albertas paėmė Žiamgalių pylių ant kairėsės pui teko dvi dali, o zokonui viena. Popėzius Inocentas III patvirtino dalybas Vidziamio ir Latvijos 20 d. Spalių mėn. 1210 metuose.

sės Dauguvos gulinčią, kur nesykį Lietuviai rasdavo prie glaudą savo kelionėse, ir ten pastatydino drutą pylių, Serpylę arba Selberg, ir bažnyčią, kur Selonijos vyskupystė vėliaus tapė įsteigta ir iš kur mišjonoriai dabar grūdosi į Žiamgalių kraštą, žmones kalbindami į krikštą. Kaip tik tai kur tenbuviai priėmė krikštą, jų žiamės rokavosi už apgalėtas, ten statė pylis ir bažnyčias ir įvesdino vokišką jį sudyjimą.

Karalius Pilypas atidavė (kas ne jo buvo) 1206 m. vyskupui Albertui visą Vidziamį ant lėno⁴⁾ ir suteikė jam tiesą rinkti pagalves, mušti piningus, įvesti miestinį surėdymą ir savo padonams dalinti lėnus. Tai gi vyskupas atidavinėjo žiamės, kam norėjo, nėko nesirupindamas, ar tai patiks ten buviam ar ne. Rods jis atžino už ger, tiemsiems neatiminėti ant sykio tikybą, turtą ir valnybę, nės baimėjosi, idant apkrikštytieji negrįžtu į pagonybę, jeigu juos taip umai aplaupys — todėl tenbuviam net po užvajavonės gražino kiemus, ir jie pasiliko vasalais tų, kuriems vyskupas buvo atidavęs nuovadus. Tokiu būdu žmonės su turtu pateko į ponų rankas!

Zokonas dabar reikalavo nuo Alberto, kad atiduotu jį dalį paimtos žiamės ir jį dalį dar ateitėje paimtiniosios šalies. Vyskupas pristojęs ant pirmo, atmetė antrąjį reikalavimą. Iš to kilo ginčai, kurie traukėsi per kelis šimtus metų, ir prisidėjo išnaikinti pajiegą vyskupo ir zokono. Albertas pasilaikė Paudauguvius, šalį aplink Turaidą, žiamės Idumėją ir Metsepolę; zokonui teko šalis Segevolde ir kitos dalys Vidziamio. Latvijoje zokonas įgyjo šalis Venden, vyskupas viską kitą. 1206 m. Vendene (arba Zehnuose) tapė įsteigta pylis, ir čion zokonas perkėlė savo sėdenę.

Veikiai su Etais parėjo imtynės. Jau 1203 m. Albertas su kitais buvo užpultas ant marės, ir vos ištruko nuo piratų Ozelio salos. Ir 1204 m. Ečiai užkabino iš Romos grįžtančius Theodorikį ir Kaupą. Aplinkėse Terbatos ir Odenpaeh Ečiai neretai rubavojo vokiškus pirklius, traukiančius į Pleskavą ir Novgorodą. Jie užpuldinėjo Latvius, kaip ir Latviai kad atsimekėjo jiems rubavone ir žmogžudystomis, ko vokiečiai tik tai ir tegeidė. Dovanai kn. Alubrand reikalavo nuo jų, kad gražiutu užgrėbtus daigtus. Už tai vokiečiai 1208 m. išigrudo į Ungauniją, ir potam uždegė pylių Odenpaeh: Ečiai-gi dėl to pustyjo aplinkes Burtniekų azero, ale neįėmė pylios Latvių vyresninko Talibaldo. Latviai-gi — Soteklės Rusins ir Antinės Varidotis su savo žmonėmis — pustyjo šalį Sakalą ir daug ten žmonių paskerdė. Potam 1209 m. tapė su Etais ginklų sudėjimas sutartas. Tuomi tarpu ordensmeisteris Vinno 1209 m. tapė per vytį Vigbertą užmuštas. Jo įpedinis Volquin v. Winterstaedt stengėsi nuo vyresnybės vyskupo išvalninti zokoną, iš ko ginčas tarp jų pateko į Romą dėl nusprendimo.

„Sugyvenimas tiek daug tankiausiai jaunų žmonių, kurie čion susirinko kaipo avanturninkai ir laimės jieškočiai, kurie

4) Origines, X, 17.

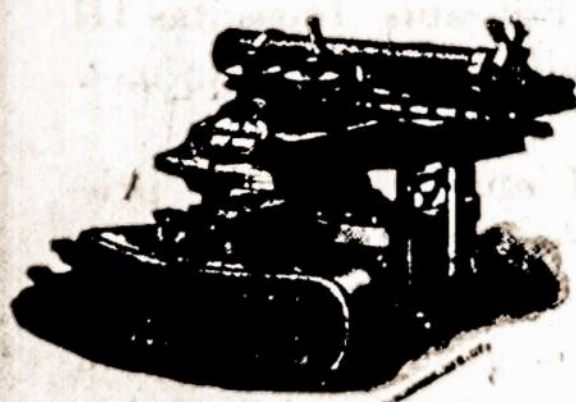
(Toliaus bus.)

1) Origines, XV, 5: supplicantes Episcopis et petentes jura Christianorum et maxime decimam alleviari.... promittentes tam in bellis contra paganos quam in omnibus causis Christianitatis perpetuam fidelitatem.

2) Jura Christianitatis non solum sunt privilegia, sed etiam onera Christianis competentia et incumbencia (Gruber, Ind. 11).

3) Origines, XV, 5: pro decima mensuram quandam modum, qui esset decem et actio digitorum de quolibet equo annuatim solvendam, ad petitionem ipsorum instituit.

GERAS UZDARAYS.

Pajieszkome gerų lietuvių, kurie turi norą prekiauti, kas yra labai apsimokamu daiktu Reikalaujame kiekviename mieste Agento. Mes pardūdamė siuvimo maszinas, drukuvoimo gromatų Maszinas ir Plunksnas paduszkoms. Plunksnų prabas nusiųsime kiekvienam, kuris prišius už 10 ct. markių po 2 ct. Teipgi kas nori priimti mu-

sų agenturą, tegul prisiunczia markę už 2 ct., o gaus atsakymą. Kas norėtu nusipirkti gerą Masziną siuvimui, tegul prisiunczia \$5,00 tai prisiųsime freitu; toji Maszina kasztūja \$25,00, kur likusius \$20 užmokėsime ant freito ir Maszina bus Jusų. Raszyti galima lietuviszkai. Adresas:

J. F. RICHARD, Mdse Co.

62 Gouverneur str. **NEW YORK, CITY.**

Tautiszkos prakalbos.

Sukaktuvėms gimimo Sim. Daukanto, Blaivystės Draugystė išz Pittston, Pa., parenžia prakalbas ant panedėlio 30 Spalnio 1899 pobažnytinėje salėje, ant kurių užkvietė net 6 kalbėtojus išz kitur apart vietinių.

Dėlto susirinkite vyrai, moters ir merginos.

Komitetas.

Atsakymas.

Sqnariui S. D. T. D., Waterbury, Conn. Korespondencijos apie atsilankymą kun. A. Miluko ant baliaus ir reikalavimą \$10,00 už kelionę, kuri kasztūja tiktai \$3,90 su sugrįžimu atgal, netalpinsime, nes per daug asabiszka.

Musų korespondentams. Visas patilps į sekantį num. Prašome teip darbūtis visada.

Aukos parodai išz Lowell, Mass. ir Nashua, N. H. bei korespondencijos patilps į sekantį num. „Vienybės“.

Juokai.

— Mano brangusis, mylėsiu tave, kaip niekados dar nemylėjau, bet nupirk mą naują skrybelę!

— Brangiausiasioji, mylėk mane kaip mylėjai, bet be skrybelės....

SUSIRINKIMAI.

„Tėvynės Mylėtojų Dr.“ Kūpa išz Brooklyn, N. Y. laikys didelį susirinkimą nedėlioje 29 Spalnio, antroje valandoje po pietų, P. Draugelio svetainėje 73 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Dėlto užkviečiame visus tautiečius pributi ant susirinkimo ir prisiraszyti. Ypatin- gai sanariai turi susirinkti, nes bus didei svarbių apsvartymų dėlei draugystės labo, Gėra būtų kad atkaktu pasiuntiniai T. M. D. išz Jersey City, Newark bei Elizabeth'o.

Komitetas.

Lietuviszkas Socialistų Kliubas Brooklyn'e, N. Y. užkviečia visus tautiečius susirinkti ant susirinkimo nedėlio 29 Spalnio 5toi valandai po pietų į svetainę P. Draugelioje, 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. nes bus daug svetimų kalbėtojų apie darbininkiszkus, ekonomiszkai—politiszkus reikalus.

Komitetas.

Naujos kyngos.

„Vienybės“ redakcijai gaudamos szios naujos knygos.

Dokumentas apie lotyniszkas literas dėl lietuvių 10

Lietuvos Darbininkas N.3 20

Bitės arba jų gyvenimas -10

Paveikslai išz gyvenimo

dvarokų -10

Blaiviniukų knygelė arba trumpas pamokinimas apie blaivystę -10

Patarmės moterims, kurios nori būti sveikos -20

Stella, viskas ir visur stebuklai, ant dangaus ir žemės.

Apysaka K. Flamarijono -15

Dailydė arba patarmės stalioriams su 120 paveikslų -30

Musų pasakos -10

Dainų skrynelė -15

Kaip atsiginti nū koleros -10

Abėcėla parasyta Dr. J. Szliupo -25

Obrusiteliai, vaizdelis išz gyvenimo maskoliszkų urėd

ninkų Lietuvoje -20

Graži vaikų knygelė -10

Statistika lietuviszkų knygų atspausių Prusūse nū 1863 metų iki pabaigai 1896 m. ir atsiszaukimas į apszviestą svieta

dėlei persekiojimų per caro valdžią -25

Programas Lietuviszkos Social-Demokratiszkos partijos -5

Latvių Žemės Žemlapis -35

AMERICAN LAND COMPANY

išz Chicago, kurios czionais apgarsinimas esti, daugelis žmonių yra jau apžiūrėję tais vietais ir persitikrinę kaip galima įgyti puikią FARMĄ ir namus pietūse tiktai už \$55.

Laikė praėjusių metų daugelis szeimynų apsigyveno Pietvakariūse Missouri ir visi yra užganėdintais ir kviečia pas save visus savo pažistamus.

Oras Pietvakariūse Missouri kur toji žemė esti neiszpasakomai geras dėl sveikatos. Oras czystas lygiai kaip ir vandū; serganti Malaria, Dispepsia ir Reumatizmu czionais pasveiksta, išz ko aiszku, kad toji vieta yra labai naudinga.

Mes esame išzleidę puikią knygą apie tąją žemę ir užprasiant kiekvienam prisiuncziam ir jeigu skaitytojais norėtu permaintyti savo butį, matys išz knygos aiszkius faktus apie tais vietais. Peržiūrėjimas tų vietų per musų skaitytojus be abejonės pertikrins ir užganėdins kad apsigyvenimas tenais bus labai apsimokamas.

Geriaus jus negalite norėti, kaip perskaicius szį apgarsinimą užprasyti prisiusti tąją knygą. Adresas:

American Land Company,
Suite 714, 59 Dearborn str
CHICAGO, ILL.

Pirmutinė užėiga dėl Lietuvių

pas **Stasi Bagdoną.**

Arielkų visokių, alaus labai gaudaus, gero vyno, cigarų ir t. t.

Ne praeik pro savą brolau! atsilankyk nors sykutį!

E. Main ulyczios po No 204

Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALIZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astramskas

P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—Ig. J. Grieszius,

Commercial Academy,

153 E. 76-th str. New York.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,

65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaip ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaip tai: „Varpą“, „Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1899 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszczius ant pažiūros prisiuncziau dovanai. Užprasiant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*

Tilžėje — Tilsit

Ostpr. Germany.

Geriausė užėiga dėl lietuvių

pas **Jūza Kardoka**

Visados skanus Alus, portėris, vynas, visokios arielkos ir skaniai kvėpentis Cigarai, ir rodoje pirmutinis, atsilankykite po No 227 East Main stt.

PLYMOUTH, PA.

Griaicziausiai išzgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieta popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavonėms parsidūdam po neiszpasakytai nužemintą prekę. Kas prisiųs 35c. pacztinėms markoms gaus tuziną tų puikiausią ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisiųs \$100 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame.

Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dūdame didelį pelną. Antpareikalavimo isziuncziamo į visas dalis Amerikos.

Uzsisteliūdami popieras ir prisiųsdami ant jų piningus visada uždėkite szitokį adresat

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.